

כל שעה פרק שני פסחים

מ.א.

עין משפט גד מצוה

קעז א ב מיי פ"ח ס"ח ס"ח
ק"פ הלכה ז ח ס"ח
לארון ש:
קעח ג מיי פ"ו ס"ח
מתן הלכה ז טו
ש"ע א"ח ס"ח ס"ח
ס"פ ד: ז
קעט ד ה ו מיי פ"ח
ה' ס"ח ס"ח
ס"ח ס"ח
קפ ז מיי פ"ט מהלכות
שנת הלכה ג:
קפא ח מיי פ"ח ס"ח
ק"פ הלכה ז:

רבינו הגאון

ת"ר ובשל מבושל במים,
אין לי אלא במים, שאר
משקים מין, אמרת קל
וחומר מה מים שאין
מבינין טעמן בבשר אסור
שאר משקין שמבינין
טעמן של בשר אינו דין
שפסולו, ר' אבהו במים,
אין לי אלא במים שאר
משקין במים, מיי פירות
מין, ת"ל ובשל מבושל
במים מכל מקום, לר'
דמפיק ליה מלשון בשול
אפילו צלי קדר, כיון שהוא
עשוי כמין בשול אסור
הוא, ות"ל דמטעם מנת
הבשר הטעם צלי קדר
מחר שנינו מפי' טעמו,
ות"ל דמיון ליה לשאר
משקין בק"י ובשל מבושל
מאי עבדי ליה, מבעי
ליה דאפילו אם בשולו
אחר שצלאו או צלאו
אחר שבשולו חייב, וכו'
ויש דתנאי יוצאין בביקוק
השרוי אבל לא במבושל
ואע"פ שלא נומח, הרי
לר' וישי אפי' כי ביקוק
זה אפרי הוא, כיון שבשולו
יצא מתורת אפר והרי הוא
מבושל, כך זה הבשר
אפי' שצלאו, כיון שבשולו
יצא מתורת צלי, והרי הוא
מבושל, צלאו כל צרכו
כגון דשרוי חרובא פטור,
כי אינו חייב אלא על גא
ועל מבושל, פירוש גא
אברנים, כגון שצילה מעט.
אבל בשר חי לגמרי דלא
עבר באש כלל אינו חייב.
אמר רב חסדא המבושל
בשבת בחמי טבריא טמור.
דלאו תולדות אור הן,
פסח שבשולו בחמי טבריא
פטור, אמר רבא ועובר
משום דביעין צלי אש
ולייבא, אמר רבא אכל גא

לא שמיע יי ב'אומר **לא סבירא** יי. אף על גב דמניח כוומיה
קסבר ממנין פליגא:
מדאמר שמואל אין הלכה ברבי יוסי.
השם מדמי חומץ
וזין כך אסור משום לך לך אמרינן
נזירא סמור סמור כהנא לא דאמר
פליג אדרב כהנא דאף רב כהנא דאמר
אכל לתוך חרות לדברי הכל יצאך
ולעולא לא אסר אלא משום לך לך
אמרינן: **מאי** יי **לא מדא** מצמת
מחמט. קשה לר"י דלעיל קאמר י"א
אף נותן את החומץ ותי"כ וכו' ופריך
ולוקמא כו' יוסי דאמר שרין בחומץ
וחומץ זוממן משמע דתנא קמח דיש
אומרים היינו ת"ק דר' יוסי דלית ליה
דחומץ נמית ופליגי הכי קאמר נותן
הקמח ואס"ח נותן את החומץ אלמא
קסבר אע"ג דלא נמית חמוצי נמי
לא מחמט ואורזי דלעיל איירי לפי
המסקנה דהכא:

אין מבשלים את הפסח לא במשקין
וכו'. יתמה למה שגאו כאן אי
משום דתנא ירקות שלוקות ומבושלות
א"כ מיד היה לו לשנות בסמוך
אחריו: **איכא** בינייהו צ"י קדר.
פי' אי לוקח עליו אי לא אכל לכולי
עלמא פסול הוי ועשה נמי אית ציה
דלני מחמט ד"ה הוא א' כדאמרינן בריש
כ"ד זולין (לקמן ע:). נתן מרובעו על
החכם וחזר עליו יטול את מקומו א' נגע
בשרו של תנור יקלפו את מקומו וכן
שאר משקין לא איתעריך למיקל אלא
לענין מלקות אבל פשיטא לכלל הפסוח
איכא עשה דמי אש זלי אש זל"ת
והכי יליף שאר משקין מק"י והא אן
מזוהירין מן הדין וש לומר דהאי קל
וחומר אינו אלא מגלה דיעשול דקרא
איירי אף בשאר משקין:
אמר רב כהנא הא מני ר' יוסי
היא. מימה דרב כהנא
דמוקי לה כרבי יוסי לרבנן האי צל
מבושל מאי עבדי להו דללאו ואחר כך
צילולא לא כרין קרא דמסבירא יענין
דצילולא מצטל הלליה כדאמר רבי
יוסי גבי מנה א' יש לומר דרב כהנא
סבר דרבי יוסי יליף מצטל מבושל
דצילולא מצטל אפשיה:
אבל לא במבושל. פ"ה דצילול
מצטל ליה מתורת לחם ולפי'
מיידי בצלילתו רכה בצלילתו עבה לא
נפיק מתורת לחם א' כדפירשתי לעיל ור"י
מפרש דמיידי בצלילתו עבה ופסולה
משום מנה עשירה ומימי דמי הכי
דסבר רבי יוסי דצילול מפיך ליה
מתורת אפשיה לשוויה מנה עשירה
כאילו לא נאפה ה"ג גבי פסח עקר מיניה צילול שם כליה:
עולא אמר אפי' תימא ר' מאיר וכו'. הכא מדמי פסח לצילול
מנה ויהיו דלא כמסקנא דריבא מצטל דף לח':
דקאמר התם עולה משמיה דר' יוחנן שלקות מצרכין עליהם שהכל
מנה א' ועולא לנעמיה דלא צעי לחויה הכא טעמא דרבי יוסי דצילול טעם מנה והתם
נמי קאמר דלרבי יוסי מצרכין שהכל
אכל

אחרוסת קאמר. מי אית לך דרבנן נמי אחרוסת פליגי: לא סבירא
לי אלא בתרוסת נמי שרו והלכה כמותן: **כווסיה** דרב כהנא
מסבירא. דאמר רבנן אחרוסת לא פליגי וכו' אמר שמואל הלכה
כחכמים אחרדל קאמר: **אין הלכה כרבי יוסי**. דאמר לעיל [מ:] חומץ
נוממן: **מאי** לאו. מדלא נמית חמין
שהחמין לינפח כבי אלתא א' כשאר
משקין הוא אחמועי נמי מחמט את
הנימן מתחלה לתוכו כדרב כהנא
אלמא שמואל כרב כהנא סבירא ליה
וכי קאמר שמואל הלכה כחכמים
אחרדל קאמר ולא אחרוסת: **לא מילמא**
נמי. את שהחמין להחמין ולא מחמט
נמי את הנימן לתוכו דלא הוי כמייס:
נמי וצול מבושל צמית: **שפייגין**
עמין. שנתפין צו טעם שלהן: **וצול**
מבושל. רביא הוא דהוה ליה למיכתב
נא ומבושל: **זלי** קדר. שמבשלין אותו
בקדירה צלמ מים וצולא שום משקה
אלא מים הנפלטין משמנו. למאן דיליף
האי נמי צול מבושל הוא: **חייב**.
מלקות ועל אכילתו: **ר' יוסי** היא.
דאמר צילול לאחר אפיה צילול הוא:
ויאלוין יי חובת מנה בריקוק השרוי
בצילול לאחר אפיימו ואף על פי
שמחמטתם צלמ הוא כל זמן שהוה
קיים שלא נימח לגמרי וכן מצבול:
אכל לא מצבול דלאו לחם קרינא ציה
ואע"פ שכבר נאפה בתנור הואיל וחזר
וצילול צילול מתורת לחם: **שאיני** כהא.
דרבייה קרא וצול מבושל דהוי ליה
למכתב ומבושל וגזירת הכתוב היא
בפסח: **יכול צלאו כל אורכו**. ואח"כ
שצלאו חייב הוא תנא הוא דאמר
לעיל צלאו ואח"כ צילול חייב. לשהא
אחרינא יכול צלאו כל אורכו דשריא
חרוכא כדמפרש יהא חייב דלאו צלי
אש הוא אלא קלי אש ושרוף וזה עיקר
וראשון אינו גלוס דההוא תנא כיון
דרבי קרא צלאו ואחר כך צילול מנה
לי שיה חרוכה מנה לי לא שיה:
חרוכא. שרוף: חיי. לגמרי שלא נללה
כלל: **גא**. צלי ואינו צלי: **יכול יהא**
מוסר. לחלוט ממנו חי לכחמלה דאפי'
איסורא נמי ליכא תלמוד לומר אל
תאכלו ממנו גא כי אש צלי אש ולא זה
שאינו צלי והוי לאו שצכללות והאי תנא
סבר אין לוקין על לאו שצכללות:
כדאמרי פרסאי אברנים. אותה כליה
שצלשון פסי קרייה אברנים צלשון
הקודש קרי נא: **חמי עבריא**. מעינות
רוחנין: **פסח שצילול בחמי עבריא**
חייב. עתל אכילתו וקא שלקא דעתך
משום דלא תאכל מבושל: **דלאו סולדות**
אש היא. הלכך לאו צילול הוא דליהוי

חייב משום אש מלאכה: **משום** צלי אש.
לאו דלא תאכל כי
אש צלי אש איכא ולא צילול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
כדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולא משום צילול:
לוקה
חייב משום אש מלאכה: **משום** צלי אש.
לאו דלא תאכל כי
אש צלי אש איכא ולא צילול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
כדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולא משום צילול:
לוקה
לרבי יוסי דלית ליה הכא גבי מנה דצילול מבושל וקא שלקא דעתך
משום דלא תאכל מבושל: **דלאו סולדות**
אש היא. הלכך לאו צילול הוא דליהוי
חייב משום אש מלאכה: **משום** צלי אש.
לאו דלא תאכל כי
אש צלי אש איכא ולא צילול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
כדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולא משום צילול:
לוקה

(א) [עיונין קב: וש"ת],
(ב) [לעיל מ: א] [תוספתא]
פ"ה ס"ח, (ג) כנסת לח:
(ד) נפי' תוס' חולין קטן.
ד"ה שאלו, (ה) שנת מ:
(ו) ויתר כגון לגמרי מאי
חייב דקאמר, (ז) כ"ט
קטו, (ח) ובי' הכי' כפיק
ח' מהלכות ק"פ דין ד'
אמר אבי אכל נא לוקה
ו'י' רבא אמר אין לוקין על
לאו שצכללות וכו' הכי'מ
עוד נפקי י"ח מהלכות
סנהדרין דין ג' וע"פ מ"ס
הכי'מ פ"ה מהלכות מורח
דין ח' ורש"י לגרסתם
מ"ס חוס' שנת דף כג:
ד"ה מורה ועוד שם ע:
ד"ה דעו ו'י' הל' מהדק'
לקרי' רבא אלא וכו'
נשאר דמתי וכו' ה"ל'ס
פ"ד רבתי קמח י"ט ה"ל'ס
מנינו ככל הש"ס שקבע
דברי רבא קודם ו'י' ע"ש, א'
ש"י לעיל בתשובה
(ג) [ד"ה דכ"ד"ג],

תורה אור השלם
1. אל תאכלו ממונא נא
ובשל מבושל בבישוי כי
אם צלי אש ראשו על
קרעיו וצ' קרבו:
שמות כ"ט

גהות הב"ח
(א) גבי אין הלכה כרבי
יוסי מאי לאו מדלא צמית
חמוצי נמי מחמט ל"ל
ומית צמית הוא ומית
הא נמקח: (ב) רש"י ד"ה
מאי לאו וכו' אלמא בשאר
משקין לחמוצי ל"ל ומית
הוא נמקח:

מוסף רש"י
יוצאין בריקוק השרוי.
במים, יד אפילת מנה של
מנה וקנין ציה לחם עמי
(ברכות לח:).

מוסף תוספות
א. מהמת הקרייה
כשחמטו ומבושלו. חוס'
ר"ס. ב. שנבשל שם
מחוס התנור. קרא' שם.
ג. אפי' דליכא קרא' חי'
הי'ן, ד. דהא הוי תולדות
עשה וסופי סוהנין. חוס'
ר"ס. ה. פי' טעם מצה
לחם עוני, אבל לחם מירוא
הוי. חוס' שאק.